

O. KAČALOVA, I. SKRUBE

Latvijas PSR ZA Bioloģijas institūts

JAUNAS ZIŅAS PAR LATVIJAS PSR UPJU VIENDIENĪTĒM (EPHEMEROPTERA)

[O. J. KAČALOVA, И. В. СКРУБЕ. НОВЫЕ ДАННЫЕ О ПОДЕНКАХ РЕК
ЛАТВИЙСКОЙ ССР (EPHEMEROPTERA)]

В 1960—1969 гг. в 19 реках Латвийской ССР собрано 40 видов поденок, из которых два в республике констатированы впервые. Всего для крупных рек Латвии, с учетом данных литературы, известно следующее количество видов: для р. Даугава — 35 видов, для р. Гауя — 28, для р. Вента — 22, для р. Лиелупе — 14, для р. Салаца — 11. Рис. 1, библи. 14 назв.

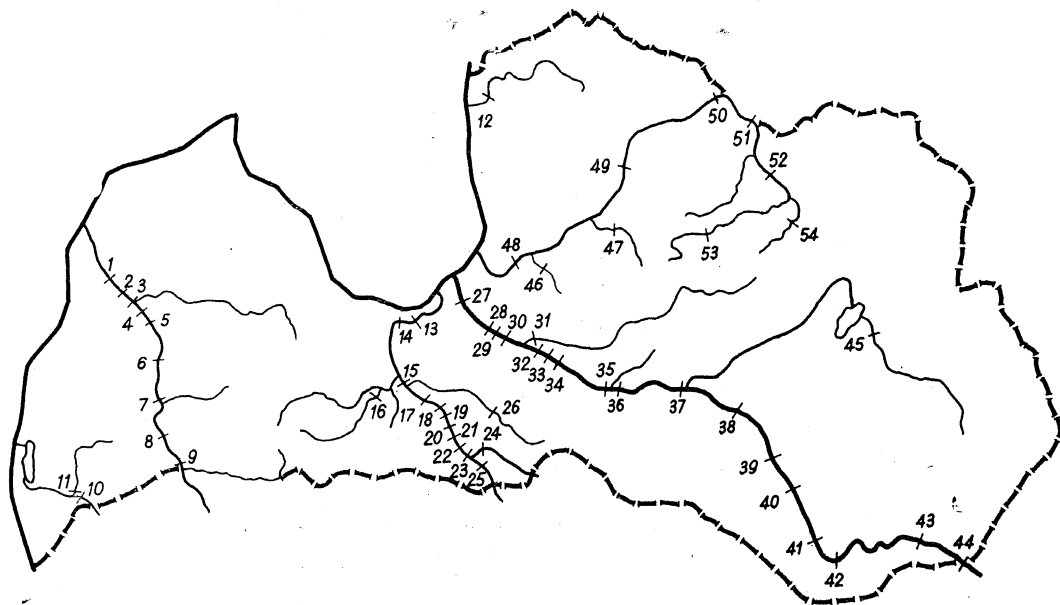
Viendienītēm Latvijā līdz šim veltīts samērā maz uzmanības, kaut gan to kāpuru īpatsvars bentosā ir liels. Piemēram, upju bentosā viendienīšu kāpuru ir 1,1—11,6% no kopīgā organismu skaita un 0,9—14,8% no kopīgā organismu svara (Kačalova, 1966).

Viendienītes Latvijā pētītas kopš 18. gs. beigām. Materiālus par Latvijas viendienītēm pirmā apkopojusi L. Danka (Danks, 1943). Viņa devusi pārskatu par tā laika samērā trūcīgajiem literatūras datiem, kuriem pievienojusi ziņas par pašas materiāliem, kas ievākti pie Kokneses un Rūjienas. Pavisam Danka aplūkojusi 26 sugas, no kurām Latvijas faunai pieskaitāmas 24. Pēc Kažlauskas (Kažлаускас, 1962) domām, no tām Latvijas faunai nav pieskaitāmas arī *Ephemera glaucops* Pict. un *Baetis venustulus* Etn.

Z. Spuris Zemgales upēs Svētē, Skujenē un Tērvetē atradis 4 sugas, tai skaitā *Leptophlebia marginata* L. un *Heptagenia fusco-grisea* Retz. Latvijas PSR atrasta pirmo reizi (Спурис, 1956).

R. Kažлаускс un R. Санвайтите Gaujā un tās pietiekās konstatējuši 29 sugas (Kažлаускас, Санвайтите, 1962).

Pēdējā laikā O. Kačalova Latvijā atradusi 2 jaunas sugas: *Prosopistoma foliaceum* Fourc. un *Ametropus eatoni* Brodsk. (Kačalova, 1962, 1969).

1. att. Materiāla ievākšanas vietas:

1 — Venta pie Varves; 2 — Venta pie Zlēkām; 3 — Venta pie Abavas ietekas; 4 — Venta pie Lēņiem; 5 — Venta pie Kuldīgas; 6 — Venta pie Raņķiem; 7 — Venta pie Skrundas; 8 — Venta pie Nigrandas; 9 — Venta pie Vadakstes ietekas; 10 — Bārta pie Lietuvas PSR robežas; 11 — Vārtāja grīvā; 12 — Salaca pie Lagastes; 13 — Lielupe pie Gates kanāla; 14 — Lielupe pie Kalnciema; 15 — Lielupe pie Jelgavas; 16 — Tērvete pie Plāvniekiem; 17 — Lielupe pie Isličas ietekas; 18 — Lielupe pie Grāvendāles; 19 — Lielupe pie Puncļavas; 20 — Lielupe pie Mežotnes; 21 — Lielupe pie Jumpravmuižas; 22 — Lielupe lejpus Bauskas; 23 — Lielupe pie Bauskas; 24 — Mūsa augšpus Bauskas; 25 — Mēmele augšpus Bauskas; 26 — Iecava pie Iecavas; 27 — Daugava pie «Sarkanā kvadrāta»; 28 — Daugava pie Salaspils; 29 — Daugava pie Saulkalnes; 30 — Daugava pie Ikšķiles; 31 — Ogre pie Ogres; 32 — Daugava pie Ciemupes; 33 — Daugava pie Keguma; 34 — Daugava pie Kaibalas; 35 — Daugava pie Pērses; 36 — Daugava pie Kokneses; 37 — Daugava pie Plaviņām; 38 — Daugava pie Krustpils; 39 — Daugava pie Nīcgales; 40 — Daugava pie Mežciema; 41 — Daugava pie Randenes; 42 — Daugava pie Daugavpils; 43 — Daugava pie Krāslavas; 44 — Daugava pie Piedrujas; 45 — Rēzekne pie Rēzeknes; 46 — Lorupe; 47 — Amata pie Kārļiem; 48 — Gauja pie Murjāņiem; 49 — Gauja pie Valmieras; 50 — Gauja pie Strenčiem; 51 — Gauja pie Mustjēgi; 52 — Gauja pie Virešiem; 53 — Gauja pie Jaunpiebalgas; 54 — Tīrza pie Tīrzas.

Pēc līdzšinējiem literatūras datiem, Latvijā ir 39 sugas.

Papildinot līdzšinējās ziņas par Latvijas PSR viendienītēm, autore sniedz materiālus par upju viendienīšu faunu un izplatību, apskata sugu sastāvu upēs atsevišķās vietās.

Darba pamatā ir materiāls, ko ievākušas un noteikušas O. Kačalova no 1960. līdz 1970. gadam un I. Skrube no 1968. līdz 1969. gadam. Kopsummā noteikti 1225 kāpuri, 127 subimago un 284 imago (Macan, 1961, 1965; Schoenemund, 1930; Ulmer, 1929). Daugava pētīta no 1960. līdz 1969. gadam, Gauja no 1964. līdz 1970. gadam, Venta 1964., 1965. un 1968. gadā, Lielupe 1967. un 1968. gadā. Pārskatu par ievākšanas vietām sniedz Latvijas karte. Pavisam materiāls ievākts no 19 upēm. Daugava, Lielupe, Gauja un Venta pētīta periodiski, tāpēc materiāls, kas ievākts šajās upēs, precīzāk atspoguļo viendienīšu sugu faktisko sastāvu.

IEVĀKTO VIENDIENĪŠU SUGU APSKATS

DZIMTA BAETIDAE

1. *Baëtis bioculatus* L. Daugava pie Daugavpils 11. 8. 1961 (5)*, 15. 5. 1966 (9), 16. 8. 1966 (1), pie Randenes 13. 5. 1966 (1), 17. 8. 1966 (1), pie Kokneses 15. 10. 1965 (1), pie Ķeguma 2. 7. 1968 (1 ♂)**, pie Ciempupes 10. 6. 1960 (1); Pērse 20. 5. 1965 (1 ♂; s)***; Rēzekne 18. 5. 1968 (1 ♀ s); Ogre 27. 5. 1968 (1 ♂ s); Lielupe pie Bauskas 19. 9. 1968 (18), pie Punclavas 3. 6. 1968 (5 ♀), pie Grāvendāles 19. 9. 1968 (1 ♂ s, 1).

2. *Baëtis tenax* Etn. Lielupe pie Punclavas 3. 6. 1968 (2 ♂), pie Grāvendāles 19. 10. 1968 (1 ♂ s, 6 ♂); Lorupe 21. 6. 1968 (3).

3. *Baëtis vernus* Curt. Daugava pie Krāslavas 15. 8. 1966 (1), pie Kokneses 15. 10. 1965 (1); Lielupe pie Mežotnes 17. 7. 1966 (5), pie Grāvendāles 19. 9. 1968 (1); Islīces grīva 2. 7. 1968 (3).

4. *Baëtis rhodani* Pict. Daugava pie Kokneses 15. 10. 1965 (1), pie Ikšķiles 2. 9. 1968 (19 ♂ s, 43 ♀), pie Salaspils 1. 9. 1968 (6 ♀, 1 ♂); Lielupe pie Grāvendāles 19. 9. 1968 (1), pie Islīces 2. 7. 1968 (3); Salaca 29. 6. 1966 (7); Mēmele 14. 8. 1967 (51).

5. *Baëtis niger* L. Daugava pie Randenes 13. 5. 1966 (7); Lielupe pie Punclavas 3. 6. 1968 (2 ♂); Venta pie Skrundas 22. 7. 1965 (1), pie Raņķiem 11. 5. 1965 (1).

* — kāpurs.

** ♂ ♀ — imago.

*** s — subimago.

6. *Baëtis pumilus* Burm. Daugava pie Pērses 20. 5. 1965 (4), pie Saulkalnes 24. 10. 1961 (1); Ogre zem Ērgļiem 13. 8. 1969 (1); Salaca 30. 7. 1964 (2).

7. *Cloëon dipterum* L. Daugava pie Ķeguma 15. 8. 1961 (4), 16. 10. 1961 (1), 27. 9. 1968 (7), 23. 8. 1968 (15), 18. 5. 1968 (2); Gauja pie Jaunpiebalgas 30. 9. 1967 (3); Lielupe pie Jelgavas 29. 6. 1964 (1).

8. *Cloëon simile* Etn. Daugava pie Randenes 17. 8. 1966 (1), pie Kaibalas 14. 10. 1961 (4), pie Salaspils 30. 8. 1968 (1 ♂ s, 1 ♀), pie Ikšķiles 10. 6. 1968 (1 ♀), pie Kokneses 6. 9. 1965 (1 ♂ s), pie Ķeguma 26. 7. 1967 (9), 18. 5. 1968 (2), 23. 8. 1968 (15); Tosele 11. 8. 1968 (1).

9. *Cloëon rufulum* Müll. Daugava pie Krustpils 25. 7. 1963 (4 ♀, 1 ♂).

10. *Procloëon pseudorufulum* Kimm. Daugava pie Kokneses 6. 9. 1965 (1 ♂ s); Lielupe pie Jelgavas 1. 7. 1968 (1 ♀), pie Gates kanāla 25. 5. 1968 (2 ♀ s); Venta pie Skrudas 29. 9. 1964 (1).

11. *Centroptilum luteolum* Müll. Daugava pie Daugavpils 16. 8. 1966 (1), pie Randenes 13. 5. 1966 (4), pie Ķeguma 18. 5. 1968 (7); Salaca 30. 8. 1968 (3); Lielupe pie Bauskas 19. 7. 1968 (1 ♂ s), pie Mežotnes 2. 6. 1968 (1 ♀, 21 ♂ s), pie Punclavas 3. 6. 1968 (2 ♀), pie Jelgavas 3. 6. 1968 (4 ♀), 2. 7. 1968 (1 ♂); Venta pie Kuldīgas 23. 7. 1965 (1), pie Raņķiem 11. 5. 1965 (2), pie Abavas grīvas 13. 5. 1965 (1).

12. *Centroptilum pennulatum* Etn. Daugava pie Daugavpils 11. 8. 1961 (2), pie Nīcgales 8. 6. 1966 (1), pie Ķeguma 15. 6. 1968 (19); Venta pie Nigrandas 17. 6. 1964 (19).

DZIMTA EPHEMERELLIDAE

13. *Ephemerella ignita* Poda. Daugava pie Daugavpils 8. 7. 1966 (1), pie Pļaviņām 3. 6. 1964 (7), 2. 6. 1965 (9), pie Pērses 18. 6. 1965 (7), pie Kokneses 1. 7. 1961 (1 ♀, 2 ♀, s, 1 ♂ s, 9), pie Krustpils 25. 7. 1963 (1 ♀ s), pie Ikšķiles 2. 9. 1968 (19 ♀ s, 20 ♂ s, 10 ♀, 10 ♂), pie Salaspils 31. 8. 1968 (1 ♀ s, 2 ♂, 1 ♀), 1. 9. 1968 (1 ♀, 1 ♂, 16 ♂ s, 31 ♀ s); Lielupe pie Bauskas 18. 7. 1966 (7), pie Mežotnes 17. 7. 1966 (68), pie Islīces 2. 7. 1968 (8); Mēmele 18. 7. 1966 (2); Salaca 29. 6. 1968 (17), 30. 8. 1968 (2), 30. 7. 1964 (7), 29. 6. 1966 (2); Gauja pie Strenču krācēm 29. 6. 1967 (54); Lorupe 2. 8. 1968 (2), 5. 8. 1968 (2), 16. 7. 1968 (3), 28. 8. 1968 (1);

Venta pie Nīgrandas 17. 6. 1964 (1), pie Abavas 20. 6. 1964 (1), pie Raņķiem 21. 7. 1965 (2).

14. *Ephemerella mucronata* Bgtss. Gauja pie Strenču krācēm 29. 6. 1967 (2).

DZIMTA CAENIDAE

15. *Caenis horaria* L. Daugava pie Pļaviņām 4. 6. 1964 (1), pie Krustpils 25. 7. 1963 (4♀, 10♂), pie Kokneses 18. 6. 1965 (5), pie Pērses 18. 6. 1965 (4), pie Ķeguma 18. 5. 1968 (3), pie Kaibalas 14. 10. 1961 (6), pie Salaspils 31. 8. 1967 (1♀, 4♂, 12); Venta pie Skrundas 29. 9. 1964 (6), 3. 8. 1968 (1), pie Vadakstes 8. 5. 1965 (5), pie Nīgrandas 9. 5. 1965 (10), pie Abavas 20. 6. 1964 (2); Lielupe pie Mežotnes 2. 6. 1968 (1♀, 4♂, 1), pie Jelgavas 2. 7. 1968 (1♂, 5), pie Īslīces 19. 7. 1966 (4); Mūsa 8. 6. 1967 (1); Iecava 5. 6. 1967 (1); Abavas grīva 13. 5. 1965 (8); Mēmele 18. 7. 1966 (5).

16. *Caenis moesta* Bgtss. Daugava pie Pļaviņām 4. 6. 1964 (1), pie Krustpils 25. 7. 1963 (6♂), pie Kokneses 25. 7. 1969 (1), pie Salaspils 19. 7. 1968 (1♀, 4♂), 31. 8. 1968 (5); Lielupe pie Bauskas 8. 6. 1967 (1), pie Jelgavas 16. 6. 1965 (2), 1. 7. 1967 (1); Mūsa 5. 6. 1967. (1); Ogre pie Ogres pils. 24. 3. 1966 (1); Venta pie Vadakstes 5. 5. 1965 (1), pie Nīgrandas 9. 5. 1965 (1), pie Abavas 13. 5. 1965 (1).

17. *Caenis macrura* Steph. Daugava pie Daugavpils 8. 7. 1966 (2), pie Kokneses 26. 6. 1965 (1), pie Ķeguma 23. 8. 1968 (9), pie Kaibalas 9. 6. 1961 (2); Ogre 30. 6. 1968 (1).

18. *Caenis rivulorum* Etn. Venta pie Skrundas 22. 7. 1965 (1), pie Vadakstes grīvas 20. 7. 1965 (2), pie Zlākām 25. 7. 1965 (3).

19. *Caenis robusta* Etn. Venta pie Nīgrandas 9. 5. 1965 (1).

20. *Brachycercus harisella* Curt. Venta pie Nīgrandas 17. 6. 1964 (1), pie Abavas grīvas 20. 6. 1964 (2); Daugava pie Daugavpils 8. 7. 1966 (1).

DZIMTA LEPTOPHLEBIIDAE

21. *Leptophlebia marginata* L. Daugava pie Daugavpils 12. 10. 1966 (2); Lielupe pie Jumpravmuižas 2. 6. 1968 (1♀), pie Jelgavas 3. 6. 1968 (6♀).

22. *Leptophlebia vespertina* L. Lielupe pie Īslīces 3. 6. 1968 (1♀); Amata 23. 5. 1968 (1♀); Mēmele 23. 2. 1968 (2); Mergupe 16. 2. 1968 (17); Ogre pie Ogres pils. 24. 3. 1966 (13); Venta pie Vadakstes 8. 5. 1965 (2).

23. *Paraleptophlebia cincta* Etn. Gauja pie Jaunpiebalgas 30. 9. 1967 (18).
 24. *Paraleptophlebia submarginata* St. Gauja pie Mustjegi 1. 10. 1967 (1).
 25. *Habrophlebia fusca* Curt. Rēzekne 13. 6. 1967 (1 ♂).

DZIMTA HEPTAGENIIDAE

26. *Heptagenia sulphurea* Müll. Daugava pie Daugavpils 7. 5. 1966 (9), 13. 5. 1966 (1), pie Pļaviņām 3. 6. 1964 (20), 9. 6. 1964 (3), pie Kokneses 6. 9. 1965 (6 ♂, 1 ♀), 27. 8. 1965 (8 ♀, 1 ♂, 8), pie Pērses 3. 10. 1964 (9), pie Ķeguma 25. 6. 1968 (3 ♀), pie Ikšķiles 1. 7. 1968 (1 ♂), 15. 6. 1968 (1 ♂ s, 7), 2. 9. 1968 (1 ♀), pie Salaspils 25. 5. 1966 (1 ♀), 1. 9. 1968 (1 ♀), 24. 7. 1963 (1 ♂); Lielupe pie Mežotnes 2. 6. 1968 (4 ♂, 1 ♀), pie Grāvendāles 2. 7. 1961 (2), pie Jelgavas 2. 6. 1968 (20), pie Īslīces 3. 7. 1968 (1); Ogre 11. 6. 1968 (12); Gauja pie Strenču krācēm 29. 6. 1967 (1); Tirza 1. 10. 1967 (1); Lorupe 18. 5. 1968 (6), 30. 5. 1968 (10), 26. 9. 1968 (8), 28. 5. 1968 (5); Venta pie Abavas 20. 6. 1964 (1).
 27. *Heptagenia flava* Rost. Daugava pie Krustpils 25. 7. 1963 (15 ♂); Salaca 30. 7. 1968 (1).
 28. *Heptagenia coeruleans* Rost. Daugava pie Pļaviņām 9. 6. 1965 (2), 27. 6. 1965 (3).
 29. *Heptagenia fuscogrisea* Retz. Daugava pie Saulkalnes 24. 10. 1961 (1); Gauja pie Jaunpiebalgas 2. 10. 1967 (4), pie Mustjegi 1. 10. 1967 (25).
 30. *Ecdyonurus lateralis* Curt. Ogre 30. 6. 1968 (1); Tērvete 22. 7. 1968 (1); Salaca 30. 7. 1968 (1); Āmata 29. 9. 1968 (1).
 31. *Ecdyonurus fluminum* Pict. Daugava pie Kokneses 27. 8. 1965 (1 ♂, 1 ♀).
 32. *Ecdyonurus venosus* F. Ogre zem Ērgļiem 13. 8. 1969 (2); Lorupe 16. 6. 1968 (1); Salaca 29. 6. 1968 (1).

DZIMTA AMETROPODIDAE

33. *Ametropus eatoni* Brodsk. Daugava pie Daugavpils 12. 10. 1966 (2), pie Piedrujas 12. 8. 1966 (2), pie Mežciema 12. 10. 1966 (1); Gauja pie Siguldas 30. 3. 1970 (2), pie Murjāņiem 13. 3. 1970 (2).

DZIMTA SIPHLONURIDAE

34. *Siphonurus linnaeana* Etn. Daugava pie Nīcgales 8. 6. 1966 (1).

DZIMTA POLYMITARCIDAE

35. *Polymitarcys virgo* Ol. Daugava pie Salaspils 3.8.1967 (1 ♂), pie Kokneses 24.7.1963 (2 ♂ s); Gauja pie Murjāņiem 30.7.1967 (10).

DZIMTA EPHEMERIDAE

36. *Ephemera vulgata* L. Daugava pie Kokneses 27.6.1960 (1 ♂ s), pie Kaibalas 18.4.1961 (1), 21.9.1961 (4), 14.10.1961 (2), 16.10.1961 (1), pie Ķeguma 16.10.1961 (1); Lielupe pie Bauskas 2.6.1968 (2 ♀, 7 ♂), pie Punclavas 3.6.1968 (1), pie Jumpravmuižas 2.6.1968 (2 ♂), pie Īslīces 3.6.1968 (1 ♂, 1), pie Jelgavas 16.7.1966 (15), 3.6.1968 (3 ♀, 2 ♂), pie Kalnciema 19.8.1965 (1); Gauja pie Mustjegi grīvas (1 ♀), pie Virešiem 18.6.1968 (1 ♂), pie Jaunpiebalgas 30.9.1967 (12); Venta pie Vadakstes 9.7.1965 (3 ♂), pie Skrundas 10.5.1965 (1), 30.9.1965 (1), 3.8.1968 (1), pie Raņķiem 18.6.1964 (1), 30.9.1965 (6), 21.7.1965 (5), 18.6.1968 (2), pie Lēņiem 9.5.1965 (2), 9.9.1965 (8), pie Abavas grīvas 13.5.1965 (22), 2.11.1965 (2), pie Zlākām 2.11.1965 (2), pie Varves 2.11.1965 (1); Tirza 1.10.1967 (1); Bārta 11.8.1968 (1); Vārtaja 11.8.1968 (20); Salaca 28.8.1966 (6).

37. *Ephemera danica* Müll. Venta pie Skrundas 2.8.1968 (5), pie Raņķiem 18.6.1964 (6); Vārtaja 11.8.1968 (2).

38. *Ephemera lineata* Etn. Gauja pie Mustjegi 1.10.1967 (3); Venta pie Raņķiem 18.6.1964 (7), pie Lēņiem 27.7.1965 (9), pie Nīgrandas 9.5.1965 (2), 20.7.1965 (7), pie Abavas grīvas 2.11.1965 (1), pie Zlākām 13.5.1965 (1), pie Varves 15.5.1965 (1), pie Kuldīgas 12.5.1965 (1), pie Skrundas 10.5.1965 (1), 22.7.1965 (2), 30.9.1965 (1); Daugava pie Daugavpils 11.8.1961 (6), 13.5.1966 (1), pie Kaibalas 9.6.1961 (1), pie Ķeguma 17.5.1961 (1), pie Šaulkalnes 23.11.1961 (2), pie «Sarkanā kvadrāta» 17.6.1961 (1); Mēmele 2.4.1966 (3).

DZIMTA POTAMANTHIDAE

39. *Potamanthus luteus* L. Daugava pie Daugavpils 25.4.1961 (2), 7.5.1966 (2), 13.5.1966 (5), 8.6.1966 (2), 16.8.1966 (1), 12.10.1966 (1), pie Pļaviņām 3.6.1964 (2), pie Kokneses 24.7.1963 (1 ♀), 18.6.1965 (5), 6.9.1965 (1 ♀ s), pie Perses 18.6.1965 (15), pie Randenes 13.5.1966 (1), pie Kaibalas 9.6.1961 (1); Ogre 11.6.1968 (1), 13.8.1969 (1); Venta pie Vadakstes 5.8.1968 (2), pie Skrundas 10.5.1965 (1), pie Abavas grīvas 13.5.1965 (6); Salaca 30.7.1964 (1); Lielupe pie Īslīces 2.7.1968 (1).

DZIMTA PROSOPISTOMATIDAE

40. *Prosopistoma foliaceum* Fourc. Daugava pie Kokneses 7. 5. 1961 (1), 20. 11. 1962 (1), 12. 6. 1964 (1), 7. 10. 1965 (120), 14. 7. 1964 (18).

PĀRSKATS PAR SUGU IZPLATĪBU ATSEVIŠKĀS LATVIJAS UPES

Pēc ievāktajām sugām konstatēts, ka **Daugavā** masveidā izplatītas sugas *Ephemerella ignita* Poda, *Baëtis rhodani* Pict., *Heptagenia sulphurea* Müll. un *Potamanthus luteus* L. Pie tam sugas *E. ignita* un *H. sulphurea* atrastas gandrīz visās materiāla ievākšanas vietās. Visbagātākā viendienīšu fauna ir Daugavas krāčainajās (Koknese), kā arī straujajās vietās (Salaspils), kurām raksturīgas izteiktas reofilas formas. Pavisam Daugavā ievāktas 30 sugas: *Baëtis bioculatus* L., *B. tenax* Etn., *B. rhodani* Pict., *B. vernus* Curt., *B. pumilus* Burm., *B. niger* L., *Cloëon dipterum* L., *C. simile* Etn., *C. rufulum* Müll., *Procloëon pseudorufulum* Kimm., *Centroptilum pennulatum* Etn., *C. luteolum* Müll., *Ephemerella vulgata* L., *E. lineata* Etn., *Ephemerella ignita* Poda, *Heptagenia sulphurea* Müll., *H. flava* Rost., *H. coerulans* Rost., *H. fuscogrisea* Retz., *Ecdyonurus fluminum* Pict., *Caenis horaria* L., *C. moesta* Bgtss., *C. macrura* Steph., *Brachycercus harisella* Curt., *Potamanthus luteus* L., *Polymitarcys virgo* Ol., *Leptophlebia marginata* L., *Ametropus eatoni* Brodsk., *Siphonurus linnaeana* Etn., *Prosopistoma foliaceum* Fourc. Minēto sugu skaitā ir tādas retas sugas kā *P. foliaceum*, *A. eatoni* un *H. coerulans*. Bez tam Daugavā atrastas arī *Habrophlebia lauta* Etn. (Kačalova, 1962), *Baëtis venustus* Etn., *Paraleptophlebia submarginata* St. (Danks, 1942), *Centroptilum nanum* Bog., *Metretopus norvegicus* Etn. (Казлаускас, 1962). Tātad Daugavā pagaidām atrastas 35 sugas.

Gauja pētīta mazāk nekā Daugava.

Sugas *Ephemerella ignita* Poda un *Ephemerella vulgata* L. Gaujā izplatītas masveidā. Pavisam Gaujā ievāktas 12 sugas: *Cloëon dipterum* L., *Ephemerella vulgata* L., *E. lineata* Etn., *Ephemerella ignita* Poda, *E. mucronata* Bgtss., *Heptagenia sulphurea* Müll., *H. fuscogrisea* Retz., *Caenis moesta* Bgtss., *Paraleptophlebia cincta* Etn., *P. submarginata* St., *Ametropus eatoni* Brdsk., *Polymitarcys virgo* Ol. Gaujā vēl konstatētas sugas: *Potamanthus luteus* L., *Siphonurus linnaeana* Etn., *Baëtis niger* L., *B. vernus* Curt., *B. pumilus* Burm., *B. tricolor* Tschern., *Centroptilum luteolum* Müll., *C. pennulatum* Bog., *Baëtopus balticus* Kazl., *Metretopus norvegicus* Etn., *Ecdyonurus fluminum* Pict., *E. lateralis* Curt.,

Heptagenia flava Rost., *Habrophlebia fusca* Curt., *H. lauta* Etn. un *Brachycercus harisella* Curt. (Казлаускас, Санвайтите, 1962). Tātad Gaujā pagaidām atrastas 28 sugas.

Sugu skaita ziņā samērā bagāta ir Gaujas nelielā pieteka Lorupe, kur atrastas 7 sugas, kas ievāktas netālu no ietekas Gaujā. Lorupei raksturīgas krācaino un straujo vietu formas.

Ventā sugas *Centroptilum pennulatum* Etn., *Ephemera danica* Müll., un *Caenis macrura* Steph. sastopamas samērā masveidīgi, kaut gan tās nav atrastas visās materiāla ievākšanas vietās. Visvairāk sugu konstatēts Abavas grīvā, kur pārsvarā ir reofilas formas. Pagaidām tikai Ventā ir atrastas sugas *Caenis robusta* Etn. un *C. rivulorum* Etn. Pavisam Ventā ievākta 21 suga: *Baëtis bioculatus* L., *B. rhodani* Pict., *B. vernus* Curt., *B. niger* L., *Centroptilum luteolum* Müll., *C. pennulatum* Etn., *Ephemera vulgata* L., *E. lineata* Etn., *E. danica* Müll., *Ephemerella ignita* Poda, *Heptagenia sulphurea* Müll., *Caenis horaria* L., *C. moesta* Bgtss., *C. macrura* Steph., *C. robusta* Etn., *C. rivulorum* Etn., *Brachycercus harisella* Curt., *Polymitarcys virgo* Ol., *Procloëon pseudorufulum* Kimm., *Potamanthus luteus* L., *Leptophlebia vespertina* L.

Bez tam Ventā atrasts arī *Metretopus norvegicus* Etn. (Казлаускас, 1962). Tātad Ventā konstatētas pavisam 22 sugas.

Lielupē masveidā ievāktas sugas *Centroptilum luteolum* Müll., *Baëtis tenax* Etn. un *Ephemera vulgata* L. Pēdējā konstatēta gandrīz visās materiāla ievākšanas vietās. Lielupes augštecei raksturīgas reofilās formas, bet pārējai Lielupes daļai — lēno ūdeņu formas. Lielupē atrastas 14 sugas: *Baëtis bioculatus* L., *B. tenax* Etn., *B. niger* L., *B. vernus* Curt., *Cloëon dipterum* L., *Procloëon pseudorufulum* Kimm., *Ephemera vulgata* L., *Centroptilum luteolum* Müll., *Ephemerella ignita* Poda, *Heptagenia sulphurea* Müll., *Caenis horaria* L., *C. moesta* Bgtss., *Leptophlebia marginata* L., *Potamanthus luteus* L.

Salacā masveidā izplatītas sugas: *Ephemerella ignita*, *B. rhodani* un *B. vernus*.

Pavisam atrastas 11 sugas: *Baëtis rhodani* Pict., *B. vernus* Curt., *B. pumilus* Burm., *Centroptilum luteolum* Müll., *Ephemera vulgata* L., *Heptagenia flava* Rost., *Ecdyonurus lateralis* Curt., *E. venosus* F., *Ephemerella ignita* Poda, *Caenis moesta* Bgtss. un *Potamanthus luteus* L.

Pārējās upēs — Rēzeknē, Bārtā, Vārtajā, Toselē un Mergupē, kā arī lielo upju pietekās — Pērsē, Ogrē, Tīrzā, Lorupē, Amatā, Mūsā, Mēmelē, Tērvetē un Iecavā — materiāls ievākts tikai atsevišķās vietās. Rēzeknē ievākta *Habrophlebia fusca* Curt. un *Baëtis bioculatus* L. Bārtā atrasta *Ephemera vulgata* L., Vārtajā —

E. vulgata L. un *E. danica* Müll., Toselē — *Cloëon simile* Etn., Mergupē — *Caenis horaria* L. un *Leptophlebia vespertina* L.

Visizplatītākā suga ir *Ephemera vulgata*, kas atrasta gandrīz visās Latvijas upēs. Retāk sastopamas sugas *Baëtis niger*, *Ecdyonurus venosus* un *Heptagenia fuscogrisea*. Sugu *Paraleptophlebia submarginata*, kā arī sugu *Habrophlebia fusca* pārstāv tikai viens eksemplārs. Pagaidām tikai Daugavā konstatēta suga *Prosopistoma foliaceum*. Tikai Gaujā atrastas sugas *Baëtopus balticus* Kazl., *Metretopus norvegicus* Etn. (Казлаускас, Санвайтите, 1962), kā arī *Ephemerella mucronata* Bgtss. Pavisam Latvijas upēs konstatētas 46 sugas, kas pieder pie 11 dzimtām (*Polymitarcidae*, *Ephemeridae*, *Potamanthidae*, *Siphonuridae*, *Ametropodidae*, *Heptageniidae*, *Baetidae*, *Leptophlebiidae*, *Ephemerellidae*, *Caenidae*, *Prosopistomatidae*).

Salīdzinot Latvijas lielo upju viendienišu faunu, konstatēts, ka Daugavā, Gaujā, Ventā un Lielupes augštecē pārsvarā ir reofilās formas, bet Ķeguma ūdenskrātuvē un Lielupes lejtecē — limnofilās formas.

Secinājumi: 1. Latvijas PSR upēs pagaidām konstatētas 46 viendienišu sugas (ieskaitot arī literatūras datus). 2. Atrastas divas Latvijai jaunas sugas: *Heptagenia coerulans* Rost. un *Ephemerella mucronata* Bgtss. 3. Apstiprinājies, ka Latvijā ir sugas *Ecdyonurus venosus* F., *Caenis macrura* Steph., *C. moesta* Bgtss., *C. rivulorum* Etn., *C. robusta* Etn., kuru esamība Latvijas faunā līdz šim tika apšaubīta.

РЕЗЮМЕ

В статье дается обзор всех известных к настоящему времени для рек Латвийской ССР поденок, относящихся к 46 видам, 11 семействам. Авторами использованы материалы, собранные и определенные ими в реках Латвии в 1960—1970 гг. Установлены два новых для фауны республики вида поденок: *Heptagenia coerulans* Rost. и *Ephemerella mucronata* Bgtss. Подтвердилось наличие в фауне Латвии следующих видов: *Ecdyonurus venosus* F., *Caenis macrura* Steph., *C. moesta* Bgtss., *C. rivulorum* Etn., *C. robusta* Etn.

LITERATURA

Danks L., 1943. Beitrag zur Kenntnis der Ephemeropteren-Fauna Lettlands. — Folia zool. hydrobiol., XII, 1.

Macan T., 1955. A key to the nymphs of the British species of the Family Caenidae (Ephemeroptera). — Ent. Gazette, vol. 6.

Масан Т., 1961. A key to the nymphs of the British species of *Ephemeroptera*. — Freshwater Biol. Assoc., Scientific Publication, 20.

Schoenemund E., 1930. *Ephemeroptera*. — Die Tierwelt Deutschlands, 19. Jena.

Ulmer G., 1929. *Ephemeroptera*. — Die Tierwelt Mitteleuropas, IV, 16. Leipzig.

Казлаускас Р. С., 1962. Новые данные по фауне поденок Прибалтики. — Гидробиол. исследования, 3. Тарту.

Казлаускас Р., Санвайтите Р., 1962. Личинки поденок системы реки Гауя. — Latvijas entomologs, 6.

Качалова О., 1962. Местонахождение поденки *Prosopistoma foliaceum* Fourc. в реке Даугава. — Latvijas entomologs, 6.

Качалова О., 1965. Нахождение своеобразной личинки поденки *Prosopistoma foliaceum* Fourc. (*Ephemeroptera*, *Prosopistomatidae*) в реке Даугава в Латвии. — Энтомолог. обзор., XLIV, 4.

Качалова О., 1966. Ручейники в составе зообентоса реки Венты в пределах Латвии. — Latvijas entomologs, 11.

Качалова О., 1969. Зообентос реки Даугавы. — Гидрология, гидробиология и ихтиология Кегумского водохранилища.

Спурис З., 1956. Стрекозы Латвийской ССР. Рига.

Чернова О., 1964. *Ephemeroptera* — поденки. — Определитель насекомых Европейской части СССР, I.